

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/756/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414201395
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6414201395.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v právnej veci navrhovateľky S. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. XXX/XX, XXX XX E. G., zast. JUDr. Petrom Rybárom, advokátom, Kuzmányho 29, 040 01 Košice, proti odporcovi POHOTOVOSTĚ s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o zaplatenie 484,- eur s prísl., na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu v Žiari nad Hronom č. k. 18C/13/2014 - 33 zo dňa 06. 06. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 484,00 eur s 8,25 % úrokom z omeškania ročne od 18.12.2013 do zaplatenia, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. V prevyšujúcej časti súd návrh zamietol. Odporcovi uložil povinnosť nahradiť navrhovateľke trovy konania vo výške 82,48 eur na účet právneho zástupcu navrhovateľky, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že návrhom doručeným súdu dňa 10.02.2014 sa navrhovateľka titulom bezdôvodného obohatenia od odporcu domáhala zaplatenia sumy 484,00 eur spolu s 8,50 % ročným úrokom z omeškania od 18.12.2013 do zaplatenia. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že tento nárok navrhovateľka vyvodila zo zmluvy o úvere uzavretej s odporcom dňa 22.12.2009, na základe ktorej odporca (ako veriteľ) poskytol navrhovateľke (ako dlžníčke) finančné prostriedky v sume 500,00 eur s tým, že mala veriteľovi túto sumu vrátiť zvýšenú o 484,00 eur (o poplatok). Ku dňu 18.01.2011 navrhovateľka uhradila odporcovi spolu sumu 984,00 eur. Predmetnú zmluvu súd posúdil ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Keďže však nie sú v nej uvedené obligatórne náležitosti predpísané zákonom č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (chýba RPMN, výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, konečná splatnosť úveru), ktorých absenciu uvedený zákon sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru, potom v časti 484,00 eur (teda prevyšujúcej poskytnutú a splatenú istinu úveru 500,00 eur), došlo na strane odporcu k bezdôvodnému obohateniu, ktoré je odporca navrhovateľke povinný vydať podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Odporcom vznesenú námietku premlčania voči uplatnenému nároku, ktorý tvrdil, že nárok navrhovateľky je premlčaný v trojročnej dobe súd neuznal za dôvodnú. K bezdôvodnému obohateniu začalo dochádzať od 10.07.2010, kedy navrhovateľka vykonala úhradu splátky 82,00 eur a zaplatila tak odporcovi celkovo sumu 574,00 eur (splátila o 74,00 eur viac než je poskytnutá istina úveru) a odporca sa každý mesiac až do 18.01.2011 obohacoval tým, že mu navrhovateľka platila ďalšie mesačné splátky po 82,00 eur hoci nemal na ne nárok, keďže úver je treba z vyššie uvedených dôvodov považovať za bezúročný a bez poplatkov. Návrh na súd navrhovateľka podala dňa 10.02.2014, včas - vo všeobecnej štvorročnej premlčacej dobe. Otázkou premlčania súd posudzoval podľa ust. 397 Obchodného zákonníka s poukazom na to, že nakoľko ide o spotrebiteľský vzťah, je súd povinný aplikovať ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú v prospech spotrebiteľa a v tomto prípade je právna úprava Obchodného zákonníka výhodnejšia. Súd priznal navrhovateľke aj úrok z omeškania s poukazom na ust. § 369 Obchodného

zákonníka v spojení s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z., vo výške nižšej než navrhovateľka žiadala, a to od 18.12.2013 (od prvého dňa nasledujúceho po 17.12.2013 dokedy mal podľa výzvy navrhovateľky odporca bezdôvodné obohatenie vrátiť) do zaplatenia. V prevyšujúcej časti (0,25 %) úrok z omeškania ročne zo sumy 484,00 eur od 18.12.2013 zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 143 O. s. p., podľa ktorého keďže navrhovateľka bola neúspešná v konaní iba v nepatrnnej časti, súd jej priznal plnú náhradu trov konania podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Proti tomuto rozsudku podal odporca v zákonnej lehote odvolanie v celom rozsahu. Navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Namietal, že rozhodnutie ako celok je nezákonné, pretože postupom okresného súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, a to z dôvodu, že odporcovi bolo dňa 02.05.2014 Okresným súdom v Žiari nad Hronom doručené predvolanie na pojednávanie, ktoré sa malo konať dňa 09.05.2014. Toto pojednávanie odporca žiadal odročiť do rozhodnutia o jeho námietke o miestnej príslušnosti Okresného súdu v Žiari nad Hronom, ktorú uplatnil dňa 07.05.2014 vo vyjadrení k návrhu navrhovateľky. Súd na túto skutočnosť neprihliadol a do termínu pojednávania nebolo rozhodnuté o tejto námietke. Dňa 19.05.2014 bolo odporcovi doručené predvolanie na pojednávanie na deň 06.06.2014 a odporca opätovne dňa 05.06.2014 žiadal odročiť toto pojednávanie z rovnakého dôvodu. Dňa 11.07.2014 bol odporcovi doručený predmetný rozsudok, s ktorým mu bolo zároveň doručené aj uznesenie súdu, ktorým súd návrh odporcu na postúpenie veci Okresnému súdu Bratislava I zamietol. Prvostupňový súd do termínu pojednávania o vznesenej námietke nerozhodol a vec aj napriek žiadosti o odročenie pojednávania prejednal bez prítomnosti žalovaného, čím jednoznačne došlo k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f) O. s. p.). Vo veci konajúci súd podľa jeho názoru konal bez toho, aby boli splnené podmienky, za ktorých môže súd konať (§ 103 O. s. p.). Potom rozhodnutie okresného súdu v Žiari nad Hronom nemôže byť zákonné.

Namietal i to, že súd nesprávne vec právne posúdil, pretože nebol preukázaný spotrebiteľský charakter zmluvy a navrhovateľka nemala v zmluvnom vzťahu postavenie spotrebiteľa. Úver jej bol poskytnutý na účel zamestnania a zmluva o úvere bola uzavretá podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, kedy ide o absolútny obchod, ktorý sa riadi režimom Obchodného zákonníka. V otázke premlčania, nakoľko v zmysle § 397 Obchodného zákonníka v súlade s § 1 a 2 Obchodného zákonníka je prípustný odkaz aj na iný právny predpis, ktorým je v tomto prípade Občiansky zákonník. Ust. § 394 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka majú reálne opodstatnenie ako špeciálna úprava pre obchodnoprávne vzťahy len za situácie, pokiaľ by sa primárne aplikoval § 107 Občianskeho zákonníka ako právny predpis obsahujúci priamo ustanovenia o bezdôvodnom obohatení vrátane právnej úpravy premlčania (§ 107 Občianskeho zákonníka).

Navrhovateľka navrhla rozsudok okresného súdu potvrdiť. Uplatnila náhradu trov odvolacieho konania vo výške 41,20 eur.

Uviedla, že pokiaľ odporca namieta, že súd mu odňal možnosť konať pred súdom tým, že nerozhodol prednostne o jeho námietke miestnej príslušnosti súdu, tak o tejto námietke súd rozhodol na pojednávaní dňa 06.06.2014, na ktoré bol odporca riadne a včas predvolaný, a z ktorého osobnej účasti sa ospravedlnil. Potom nemožno tvrdiť, že mu bolo právo konať pred súdom upreté. Práve naopak, súd sa s námietkou miestnej príslušnosti vysporiadal procesne aj vecne správne. Neobstojí ani námietka odporcu, že súd nesprávne posúdil predmetný úverový vzťah. Ide o občiansko-právnu zmluvu, spotrebiteľskú zmluvu upravenú v ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a osobitným zákonom č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch. Spotrebiteľ nemôže mať vedomosť o následkoch označenia účelu použitia finančných prostriedkov na účel zamestnania, či povolania - túto skutočnosť veritelia často zneužívajú, ide o nekalú obchodnú praktiku, keď u spotrebiteľov vyznačujú v zmluvách takýto účel poskytnutia finančných prostriedkov. Nesúhlasí ani s názorom odporcu, že nárok navrhovateľa je premlčaný podľa § 101 Občianskeho zákonníka v trojročnej premlčacej dobe. Navrhovateľ sa stotožňuje so závermi súdu, že nárok premlčaný nie je, či už z hľadiska posúdenia podľa ust. Obchodného zákonníka o premlčaní (§ 397 - stanovuje štvorročnú premlčaciu dobu), ku ktorým sa priklonil súd alebo ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka - stanovuje desaťročnú premlčaciu dobu, odo dňa keď k obohateniu

došlo ak ide o úmyselné obohatenie). Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby bezdôvodného obohatenia (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa vyžaduje skutočná (preukázaná) a nie len predpokladaná vedomosť takých skutočností, ktoré umožnia navrhovateľovi uplatniť právo žalobou na súde. Týmto momentom bol deň, prvej porady navrhovateľa so svojim právnym zástupcom a zároveň deň udelenia plnomocenstva tomuto zástupcovi (20.11.2013). Preto subjektívna premlčacia doba bola zachovaná.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) a h) O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (ods. 2).

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. odvolací súd rozhodnutie prvostupňového súdu zruší, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. súd rozhodnutie zruší, ak súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Ak rozsudok nie je riadne odôvodnený, teda tak, ako ukladá ust. § 157 O. s. p., a v dôsledku toho nie je preskúmateľný súdom vyššieho stupňa, je to dôvod na zrušenie rozhodnutia. Požiadavka riadneho odôvodnenia rozhodnutia je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu. Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodovania súdov a vylúčiť ľubovôľu. Rozhodnutie súdu musí dať dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Podľa názoru odvolacieho súdu, odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu tieto atribúty nespĺňa. Podľa názoru odvolacieho súdu je nejasné, nezrozumiteľné a potom nie je ani preskúmateľné, čo možno hodnotiť ako postup súdu, kedy sa nedostatočným odôvodnením napadnutého rozhodnutia odňala účastníkom možnosť konať pred súdom, čo je zákonný dôvod pre zrušenie rozhodnutia odvolacím súdom podľa § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p. .

Z odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu nie je zrejmé a jednoznačné, či súd navrhovateľkou uplatnený nárok posudzoval a priznal z titulu „platnej zmluvy o úvere“, resp. „čiastočne platnej zmluvy o úvere“ teda v rozsahu bez úrokov a poplatkov (súd v rozhodnutí zdôraznil, že z dôvodu absencie obligatórnych zákonných náležitostí predpísaných zákonom pre zmluvu o spotrebiteľskom úvere, treba v tomto prípade daný úver považovať za bezúročný a bezpoplatkový) alebo uplatnený nárok posudzoval a priznal z titulu bezdôvodného obohatenia (ako nárok v žalobe právne posúdila navrhovateľka), ktoré obohatenie má svoj pôvod (iba vychádza) z danej zmluvy o úvere. Uvedenú skutočnosť súd v odôvodnení nerozlišuje s náležitou dôležitosťou, hoci od toho je závislé správne právne posúdenie uplatneného nároku a najmä aj jeho prípadného premlčania, teda je závislý aj výsledok konania. Túto skutočnosť dokazuje aj samotný obsah odvolania odporcu, ako aj obsah vyjadrenia navrhovateľky, ktoré svedčia o tom, že napr. odporca aj navrhovateľka, okrem iného poukazujú i na ustanovenia premlčania o bezdôvodnom obohatení, ktoré sú obsahom právnej úpravy Občianskeho zákonníka, hoci okresný súd otázku premlčania v intenciách ust. § 107 Občianskeho zákonníka vôbec neriešil (z odôvodnenia to nevyplýva), ale na druhej strane v odôvodnení rozhodnutia konštatuje „že na strane odporcu dochádzalo k bezdôvodnému obohateniu tým, že navrhovateľka zaplatila viac ako bola povinná podľa zmluvy o úvere platiť.“

Ak mal okresný súd zo zisteného skutkového stavu zato, že nárok navrhovateľky treba priznať z platnej (čiastočne platnej) zmluvy o úvere zo dňa 22.12.2009, o ktorej aj podľa názoru odvolacieho súdu niet pochýb, že je zmluvou spotrebiteľskou (a to bez ohľadu na námietky odporcu vznášané aj v odvolacom konaní, týkajúce sa statusu dlžníčky - navrhovateľky), potom bolo potrebné predmetný právny (zmluvný) vzťah účastníkov posudzovať v režime a podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, a to aj vrátane ustanovení upravujúcich premlčanie v § 100 a nasl.. Pričom podľa ust. § 101, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

A pri práve na vydanie bezdôvodného obohatenia Občiansky zákonník stanovuje kombinovaný premlčaciu dobu - subjektívnu (§ 107 ods. 1) a objektívnu (§ 107 ods. 2). Tieto premlčacie doby začínajú, plynú a končia nezávisle na sebe. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná a objektívna premlčacia doba je trojročná, alebo desaťročná. Pokiaľ márne uplynula aspoň jedna z týchto premlčacích dôb a je

vznesená námietka premlčania, nemožno právo na vydanie bezdôvodného obohatenia priznať. Ak sa skončí plynutie jednej z nich právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému plynie ešte druhá premlčacia doba.

Zrušenie rozsudku okresného súdu sa týka aj závislého výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti návrh zamietol a výroku o trovách konania. Keďže prvostupňový súd bude vo veci ďalej konať, rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.